

Funtzioak. Winplot-ekin egiteko ariketak

Winplot programa erabiliz egiteko ariketak

1 epsilondelta.wp2 fitxategia erabiliz

1.1 Erabilera:

Sartu:

- x puntua (A aldagaia)
- x -n limitea (L aldagaia)
- ϵ balioa (E aldagaia)
- δ balioa (D aldagaia)
- $F(X)$ funtzioa. Funtzioa sartzeko bide honi jarraitu:
  - Menuan Ecuacion->Definir Función aukeratuko dugu,
  - funtzio hauek azalduko dira:
 $H(X)=HVS(1.8-X)POWER(2,X)+ HVS(X-1.8)POWER(3, X-1)$
 $F(X)=H(X)$
  - $H(X)$ funtzioa aldatuko dugu. Adibidez, $H(X)=POWER(5,X)$ sartzen badugu $f(x) = x^5$ funtzioarekin lan egingo dugu.

Oharra:

Definitutako $H(X)$ funtzioa aztertuko dugu:

$$H(X)=HVS(1.8-X)POWER(2,X)+ HVS(X-1.8)POWER(3, X-1)$$

$HVS()$ winplot-en definitutako Heaviside-ren funtzioa da, beste funtziok zatika definitzeko erabiliko dugu. Kasu hotenan $(-\infty, 1.8)$ eta $(1.8, \infty)$ tartetan era ezberdinetan definitutako funtzioa, funtzio hau da:

$$h(x) = \begin{cases} x^2 & x < 1.8 \\ (x-1)^3 & x > 1.8 \end{cases}$$

Progamak $(a - \delta, a + \delta)$ tartea, OX ardatzan, eta $(l - \epsilon, l + \epsilon)$ tartea, OY ardatzan, erakusten ditu.

1.2 Egin beharrekoak:

1. $x = a$ puntuan limitearen existentziarako epsilon-delta baldintza betetzen den ala ez aztertu behar dugu. Hau da, ϵ balioa finkaturik, $\delta > 0$ baliorik ba al da, $x \in (a - \delta, a + \delta)$ puntuentzat $f(x) \in (l - \epsilon, l + \epsilon)$ betetzen duenik? $f(x)$ funtzioak eta $x = a$ puntuak aldatuz propietatea aztertu.
2. Demagun limitea existitzen den eremuaren zati baten gaudela. x puntu batentzat, $\epsilon > 0$ balioa finkaturik baldintza betetzen duen δ lor dezakegu. x aldatuz, ϵ aldatzeke, δ berdinak betetzen al du baldintza?

2 funtziosegidakonbergentzia.wp2 fitxategia erabiliz

2.1 Erabilera:

A eta L aldagiak aurreko ariketaren esanahi eta portaera berdina dute. $F(X)$ funtzioa ere, era berdinean definitzen da. l limitea duen $\{x_n\}$ segida sartuko dugu eta $\{f(x_n)\}$ funtzioaren balioak kalkulatu ditugu programak.

2.2 Egin beharrekoak:

A eta L balioak aldatuz $\{f(x_n)\}$ segidaren konbergentzia aztertzea nahi dugu. Lortutako emaitzen azalpena eta arrazoiak adierazi.

3 jostekomakina.wp2 eta jostekomakinalag.wp2 fitxategiak erabiliz

Diseinuaren parametroak sartuko dugu:

A= biraketa angelua.

R= bolantearen erradioa.

H= zinkunferentziaren zentruaren puntua, OY ardatzan.

G= bielaren luzera.

D= jostorratza duen pistoiaren luzera.

Finkatutako balioekin josteko makinaren pistoiaren diseinuaren adierazpena dugu. Lagungarria den lehioan elkarturiko funtzio batzuen adierazpenak azaltzen dira. Lehi hori ikusteko:

Anim->Ventana dependiente, lehi berri horren menuaren bidez fitxategi hau zabaldu jostekomakinalag.wp2 eta hiru funtzioen adierazpenak ikusten dira:

- $y(x)$, bolantean dagoen puntuaren altuera (y koordinatua)
- $y(x)$ funtzioaren lehenengo deribatua x -rekiko,
- $y(x)$ funtzioaren bigarren deribatua x -rekiko

Grafikoan bi zuzenki ikusten dira

seg (A,10) a (A,-10)

seg (0,B) a (10,B)

A eta B aldatuz edozein punturen abzisa eta ordenatua lor ditzakegu

3.1 Egin beharrekoak:

1. $y(x)$, $y'(x)$ eta $y''(x)$ funtzioen adierazpenen aldaketak aztertu, diseinuaren parametroak aldatzen direnean,
2. $y'(x)$ eta $y''(x)$ zeinua $y(x)$ -ekin erlazionatu.
3. $y(x)$ -en azelerazioa maximoaren x angeluaren balioa lortu.
4. x puntu bakoitzean dugun azelerazioak garrazntzia du harian jasatzen duen tensioarekin erlazionatuta dagoelako. Grafikoak aztertuz, zein da azelerazioaren balio handiena? x zein puntutan lortzen da? Makina diseinatu, azelerazio maximoa $1.46\text{cm}/\text{rad}^2$ baino txikiago edo berdina izan dadin.